

Conveni de col·laboració entre la Universitat de les Illes Balears i la Conselleria de Família i Serveis Socials per dur a terme pràctiques acadèmiques externes curriculars dels estudiants de grau de fisioteràpia

Parts

Sandra Fernández Herranz, consellera de Família i Serveis Socials del Govern de les Illes Balears en virtut del Decret 7/2013, de 2 de maig, del president de les Illes Balears, pel qual es disposa el nomenament de membres del Govern de les Illes Balears (BOIB núm. 60 ext., de 2 de maig), en representació de l'Administració de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, amb CIF S-0711001-H, en ús de les atribucions que li confereix la Llei 3/2003, de 26 de març, de règim jurídic de l'Administració de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears (BOIB núm. 44, de 3 d'abril).

I de l'altra, el degà de la Facultat d'Infermeria i Fisioteràpia de la Universitat de les Illes Balears (UIB), senyor Joan Ernest de Pedro Gómez (Resolució 10167/2012, del dia 30 de gener de 2012—FOU núm. 360, de 17 de febrer de 2012), per delegació del rector de la Universitat de les Illes Balears, en virtut de la Resolució 10148/2012, d'1 de febrer de 2012 (FOU núm. 360, de 17 de febrer).

Antecedents

1. La Universitat de les Illes Balears és una universitat pública. Segons els seus estatuts és una institució de dret públic al servei de la societat, amb personalitat jurídica i patrimoni propis que desenvolupa les competències que expressament li atribueix la legislació vigent. En aquest sentit, es pot entendre que forma part del sector públic, encara que té una autonomia funcional. D'acord amb la Llei Orgànica 6/2001, de 21 de desembre, d'universitats, la Universitat fa el servei públic d'educació superior mitjançant la investigació, la docència i l'estudi.
2. L'article 30.15 de la Llei orgànica 1/2007, de 28 de febrer, de reforma de l'Estatut d'autonomia de les Illes Balears, estableix que la Comunitat Autònoma de les Illes Balears té competències exclusives en matèria de protecció i suport a persones amb discapacitats físiques, psíquiques i sensorials i polítiques d'atenció a persones dependents.

3. D'acord amb el que estableix l'article 2.7 *b* del Decret 6/2013, de 2 de maig, del president de les Illes Balears, pel qual s'estableixen les competències i l'estructura orgànica bàsica de les conselleries de l'Administració de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, modificat pel Decret 15/2013, de 7 de juny, pel Decret 20/2013, de 15 de juliol, pel Decret 23/2013, de 28 d'octubre i pel Decret 1/2014, de 31 de gener, del president de les Illes Balears, la Direcció General de Serveis Socials de la Conselleria de Família i Serveis Socials té competència, entre d'altres, en l'atenció i el suport a persones amb dependència, a persones amb discapacitat i formació específica de professionals en l'àmbit dels serveis socials autonòmics.
4. Que l'Estatut de l'estudiant universitari, aprovat pel Reial decret 1791/2010, de 30 de desembre, reconeix, a l'article 8, el dret dels estudiants de grau a «disposar de la possibilitat de realització de pràctiques, curriculars o extracurriculars, que es poden fer en entitats externes i en els centres, estructures o serveis de la universitat, segons la modalitat prevista i garantint que serveixin a la finalitat formativa d'aquestes» (apartat *f*) i a «comptar amb tutela efectiva, acadèmica i professional [...] en les pràctiques externes que es prevegin en el pla d'estudis» (apartat *g*). Per altra banda, l'article 24 d'aquest Estatut regula les pràctiques acadèmiques externes, la tipologia i les característiques generals, així com l'extensió de la seva realització a tots els estudiants matriculats en qualsevol ensenyament impartit per les universitats o centres que hi estan adscrits.
5. Que l'Acord normatiu 10336/2012, de 8 de juny, pel qual s'aprova la normativa de gestió de pràctiques externes dels estudiants de la UIB en empreses, entitats o institucions, a l'article 1.1, estableix que les pràctiques externes són una activitat de naturalesa formativa realitzada pels estudiants de la Universitat i supervisada per la UIB. L'objectiu és permetre a l'alumnat aplicar i complementar els coneixements adquirits en la seva formació acadèmica i afavorir l'adquisició de competències que el preparin per a l'exercici d'activitats professionals i en facilitin la l'ocupabilitat.
6. Que els Estatuts de la Universitat, a l'article 147.1, estableixen que la UIB fomentarà una adequada política de convenis amb institucions i empreses.

7. El seu interès per desenvolupar aquest conveni de col·laboració entre ambdues parts en relació amb la realització de pràctiques acadèmiques externes curriculars dels estudis de grau per als estudiants.

Ambdues parts ens reconeixem mútuament la capacitat legal necessària per formalitzar aquest Conveni, d'acord amb les següents

Clàusules

1. Objecte del conveni

L'objecte d'aquest conveni és el desenvolupament de la regulació de les pràctiques acadèmiques externes dels alumnes de fisioteràpia de la UIB.

Les pràctiques acadèmiques externes són curriculars (configurades com a activitats acadèmiques integrants del pla d'estudis).

Aquest conveni comporta l'acceptació d'un nombre d'estudiants en pràctiques dels estudis de grau de la Facultat d'Infermeria i Fisioteràpia de la UIB, pactat anualment entre la Facultat esmentada i l'entitat col·laboradora que subscriu aquest conveni.

Les pràctiques es faran a la Direcció General de Serveis Socials.

2. Finalitat de les pràctiques

La finalitat de les pràctiques, de conformitat amb les previsions de l'Acord normatiu 10336/2012, és:

- a) Contribuir a la formació integral dels estudiants complementant el seu aprenentatge teòric i pràctic.
- b) Facilitar el coneixement de la metodologia de treball adequada a la realitat professional en què els estudiants han d'operar, contrastant i aplicant els coneixements adquirits.
- c) Afavorir el desenvolupament de competències tècniques, metodològiques, personals i participatives.
- d) Obtenir una experiència pràctica que faciliti la inserció al mercat de treball i en millori l'ocupabilitat futura.
- e) Afavorir els valors de la innovació, la creativitat i l'emprenedoria.

3. Règim de les pràctiques acadèmiques externes dels alumnes

1. Les característiques del pràcticum del grau de fisioteràpia són regulades per les Guies de cada uns dels pràcticums de cada un dels estudis de grau , aprovada per la Junta de Centre.
2. Les pràctiques curriculars dels estudiants del grau de fisioteràpia que reuneixin els requisits establerts a l'article 3 de l'Acord normatiu 10336/2012 es regiran pels criteris següents:
 - a) Poden fer aquestes pràctiques els estudiants que estiguin matriculats de les assignatures de pràcticum respectives de cada grau .
La dedicació de cada estudiant, per el grau de fisioteràpia, estan recollides en les guies de cadascuna de les assignatures del pràcticum. Aquestes hores d'estada es poden fer, de forma ordinària, el primer i/o segon semestre de cada curs amb l'horari entre les 8 i les 19 hores, entre dilluns i divendres.
 - b) Els practicants faran funcions pròpies del perfil professional del grau corresponent, d'acord amb el pla de pràctiques que cada estudiant ha de fer, dins el context de l'organització general de la pràctica i amb les orientacions dels tutors de pràctiques de la UIB i dels supervisors dels centres de pràctiques.

Tot això, de conformitat amb les previsions del projecte formatiu.

3. Els estudiants tindran un tutor acadèmic de la UIB i dos tutors de l'entitat col·laboradora.
 - a) El tutor acadèmic serà un professor de la UIB, que tindrà els drets i deures establerts als articles 15 i 13 de l'Acord normatiu 10336/2012.
 - b) Els tutors de l'entitat col·laboradora seran Raquel Bermejo Boyano i Miguel Ángel Capó Juan que tindran els drets i deures establerts als articles 16 i 9 de l'Acord normatiu 10336/2012. L'entitat col·laboradora comunicarà a l'Escola els noms dels tutors designats d'acord amb el que es preveu en el punt d'aquest apartat.
Els tutors de l'entitat col·laboradora tindrà dret a l'obtenció d'un certificat acreditatiu de la labor realitzada.

4. L'avaluació de cada estudiant en pràctiques la farà el tutor de la UIB, de conformitat amb els procediments establerts per la UIB.

La UIB, acabades les pràctiques externes, ha d'emetre un document que les acrediti que ha de contenir, almenys, els aspectes recollits a l'article 14.4 de l'Acord normatiu 10336/2012.

5. Els estudiants que facin les pràctiques acadèmiques estaran coberts per l'assegurança escolar i per les pòlisses d'assegurança de responsabilitat civil i d'accidents que la UIB té concertades. Les despeses d'aquesta pòlissa van a càrrec de la Universitat de les Illes Balears.

6. L'estudiant té dret a fer les proves corresponents a l'avaluació dels estudis en què es troba matriculat i l'entitat col·laboradora té l'obligació de concedir-li els permisos necessaris per fer les proves indicades.
7. La Direcció de la Facultat difondrà entre els estudiants dels estudis oficials dels graus en infermeria i fisioteràpia la normativa de pràctiques clíniques i de laboratori que s'adjunta com a annex 1, on es recull informació bàsica per al bon desenvolupament i l'adquisició de competències clíniques.
8. L'entitat col·laboradora, en termes generals, haurà de garantir una ràtio de professional/estudiant de 1/1. Les dues parts implicades podran, en casos particulars, considerar una ràtio superior a la determinada, sempre que es pugui garantir la qualitat de la formació clínica dels estudiants.

4.Drets i deures dels estudiants en pràctiques

Els estudiants, durant la realització de les pràctiques acadèmiques externes, tindran els drets i deures establerts a establerts als articles 5, 6 i 14 de l'Acord normatiu 10336/2012.

5.Exclusió de relació laboral

1. La realització de les pràctiques acadèmiques externes, atès el seu caràcter formatiu, no donarà lloc, en cap cas, a obligacions pròpies d'una relació laboral. A més, la seva realització no podrà donar lloc a la substitució de la prestació laboral pròpia de llocs de treball.
2. En cas que al final dels estudis l'estudiant s'incorpori a la plantilla de l'entitat col·laboradora, el temps de les pràctiques no es computa als efectes d'antiguitat ni l'eximeix del període de prova, llevat que en l'oportú conveni col·lectiu aplicable estigui expressament estipulada alguna cosa diferent.
3. Els estudiants que facin pràctiques acadèmiques externes estan exclosos del règim general de la Seguretat Social, en els termes de les previsions del Reial decret 1493/2011, de 24 d'octubre, pel qual es regulen els termes i les condicions d'inclusió en el règim general de la Seguretat Social de les persones que participen en programes de formació, d'acord amb el que preveu la disposició addicional tercera de la Llei 27/2011, d'1 d'agost, sobre actualització, adequació i modernització del sistema de la Seguretat Social.

6.Finançament.

Aquest conveni de col·laboració no implica cap contraprestació econòmica per a cap de les parts signants.

7. Comissió de seguiment

Es crea una comissió de seguiment que serà formada per dos representants de la UIB i dos representants de l'entitat col·laboradora. La comissió esmentada coordinarà les relacions entre la UIB i l'entitat col·laboradora indicades en l'execució d'aquest conveni.

A més, la comissió resoldrà els problemes d'interpretació i compliment que es puguin plantejar respecte del present conveni. Abans de presentar, quan sigui pertinent fer-ho, els litigis produïts davant els òrgans jurisdiccionals ordinaris, s'haurà d'intentar la conciliació en el si de la comissió esmentada.

8. Protecció de dades

La UIB té inscrit al Registre General de l'Agència Espanyola de Protecció de Dades, amb el codi 2102791435, el fitxer Estudiants de pregrau, la finalitat del qual és la gestió acadèmica i administrativa dels estudiants de pregrau de la Universitat de les Illes Balears.

La Universitat de les Illes Balears garanteix els drets prevists a la legislació vigent en matèria de protecció de dades de caràcter personal i aplica les mesures de seguretat de nivell mitjà corresponents a ambdós fitxers.

Els estudiants poden exercir els drets d'accés, rectificació, cancel·lació i oposició davant el Secretari General de la Universitat de les Illes Balears.

L'estudiant d'estudis oficials de grau en pràctiques atorga el consentiment perquè la UIB cedeixi les seves dades a la Conselleria de Família i Serveis Socials per a la finalitat que preveu el conveni de pràctiques, consentiment que pot revocar en qualsevol moment. La UIB és la responsable del tractament de les dades i com a tal garanteix els drets d'accés, rectificació, cancel·lació i oposició quant a les dades facilitades. Tant la Universitat de les Illes Balears com la Conselleria de Família i Serveis Socials es comprometen a respectar la confidencialitat de les dades i a utilitzar-les d'acord amb la finalitat esmentada.

L'estudiant que faci pràctiques a la direcció general de Serveis Socials haurà de signar el document que s'adjunta com a annexos 2 i 3, pel qual es compromet a complir les normes vigents a la direcció general en matèria de confidencialitat i protecció de dades de caràcter personal.

9. Vigència

Aquest Conveni vigirà l'any acadèmic 2014-2015, i tindrà una durada de dos anys acadèmics més, és a dir, 2015-2016 y 2016-2017. No obstant això, es podrà prorrogar expressament per les parts per igual període de tres anys acadèmics.

10. Resolució

Són causes de resolució d'aquest Conveni:

- a) Per finalització del termini de vigència
- b) Per acord de les parts, que s'ha de formalitzar per escrit.
- c) Per la impossibilitat sobrevinguda, legal o material, de complir les obligacions que es deriven de l'objecte del Conveni.
- d) Per incompliment greu i manifest, per part de qualsevol de les parts, de les clàusules pactades, amb la denúncia prèvia d'una de les parts.

La resolució del present conveni no afectarà la realització de les pràctiques externes dels estudiants que estiguin en curs.

11. Normativa aplicable

En tot allò que no preveu aquest conveni, serà aplicable l'Acord normatiu 10336/2012, així com l'Acord normatiu 10715/2013, de 24 de juliol, pel qual s'aproven els criteris d'aplicació de l'Acord normatiu 10336/2012.

12. Resolució de conflictes i jurisdicció competent

Les qüestions litigioses sorgides de la interpretació, la modificació, el desenvolupament i els efectes que es puguin derivar de l'aplicació del present conveni, les resoldrà la comissió de seguiment prevista a l'acord setè. Si les dues parts no arriben a un acord, sotmetran les qüestions litigioses als òrgans de la jurisdicció contenciosa administrativa amb seu a Palma, amb renúncia expressa a qualsevol jurisdicció que els pugui correspondre.

13. Denominacions

Totes les denominacions d'òrgans de govern, representació, càrrecs, funcions i membres de la comunitat universitària, com qualssevol que en aquest conveni apareguin en gènere masculí, s'han d'entendre referides indistintament al gènere masculí o femení, segons el sexe del titular de qui es tracti.

Com a prova de conformitat, ambdues parts signen aquest Conveni en dos exemplars.

Palma, **28 JUL. 2014**
de 2014

Per la Conselleria de Família i Serveis
Socials del Govern de les Illes Balears

Per la Universitat de les Illes Balears,

Universitat de les
Illes Balears
Facultat
d'Infermeria i Fisioteràpia

Diligència

El present model de conveni (ref. 2474) el va aprovar el Consell de Direcció de data 1 de febrer de 2012 i el va ratificar el Consell de Govern en data 17 de febrer de 2012, de conformitat amb el que estableixen els articles 24.2.24 i 147.2 dels Estatuts de la Universitat de les Illes Balears, aprovats pel Decret 64/2010, de 14 de maig (BOIB núm. 76, de 22 de maig).

El text ha estat revisat per l'Assessoria Jurídica el 31 de juliol de 2013, en compliment de l'acord del Consell de Direcció del dia 30 de juliol de 2013.

ANNEX 1 del Conveni de pràctica

NORMATIVA ESPECÍFICA DE PRÀCTIQUES CLÍNiques I DE LABORATORI DEL GRAU D'INFERMERIA I DEL GRAU DE FISIOTERÀPIA

Les pràctiques clíniques externes es regeixen per l'ACORD NORMATIU núm. 10336 del dia 8 de juny de 2012 pel qual s'aprova la normativa de gestió de pràctiques externes dels estudiants de la UIB en empreses, entitats o institucions. i per aquesta normativa específica de la Facultat d'Infermeria i Fisioteràpia

<http://www.uib.es/fou/acord/103/10336.html>

La Facultat d'Infermeria i Fisioteràpia de la Universitat de les Illes Balears posa a disposició de l'alumnat matriculat en els títols de grau d'Infermeria i Fisioteràpia aquesta normativa de pràctiques clíniques i de laboratori. La normativa ofereix a l'alumnat informacions bàsiques per al bon desenvolupament i l'adquisició de la formació clínica en contextos d'atenció de salut, com són el respecte a la confidencialitat de les persones que atén, el compromís ferm amb la seguretat de la persona usuària del sistema de salut o el compromís amb el context en què exerceix les pràctiques.

1. Aspectes ètics i legals

Les pràctiques clíniques i de laboratori constitueixen el període formatiu en què l'estudiant posa en pràctica les habilitats i els coneixements adquirits. Durant la formació clínica s'avaluen les competències relacionades amb les actituds en la pràctica clínica. Adquireix un paper preponderant, en aquest moment, l'execució de la pràctica des de la perspectiva ètica ciutadana i professional i el respecte dels drets de la ciutadania, així com l'exercici dins el marc jurídic vigent.

D'aquesta manera, els principis fonamentals que han de guiar les actituds de l'alumnat no disten gaire dels professionals, únicament varien les accions que s'han de posar en pràctica en relació amb el nivell de responsabilitat.

El respecte als principis de l'ètica, la deontologia professional i el marc jurídic vigent es posa de manifest en la pràctica a través de l'avaluació de les competències establertes.

La competència genèrica, relacionada amb l'ètica professional, que durant el període de pràctiques ha d'exercir l'alumnat dels graus d'Infermeria i de Fisioteràpia és:

- El raonament crític i el compromís ètic.

De manera específica, l'alumnat del grau d'Infermeria serà avaluat segons la seva capacitat per:

- Proporcionar cures d'infermeria individualitzades que incloguin totes les dimensions de la persona i la seva família (biològica, psicosocial, espiritual i cultural), sense enjudiciaments, assegurant el respecte a les seves opinions, creences i valors, i garantint el secret professional.

- Educar, guiar, i donar suport als pacients, assistents i famílies per fomentar-ne el benestar, el confort, la seguretat i la independència i promoure el dret de participació, informació, responsabilitat i presa de decisions de les persones ateses en el procés de salut-malaltia.

- Seguir els principis ètics i deontològics, així com les responsabilitats legals en l'acompliment professional.

De manera específica, l'alumnat del grau de Fisioteràpia serà avaluat segons la seva capacitat per:

- Adquirir l'experiència clínica adequada que proporcioni habilitats intel·lectuals i destreses tècniques i manuals; que faciliti la incorporació de valors ètics i professionals, i que desenvolupi la capacitat d'integració dels coneixements adquirits, de manera que, quan finalitzi els estudis, l'alumnat sàpiga aplicar-los tant a casos clínics concrets en el medi hospitalari i extrahospitalari com en actuacions en l'atenció primària i comunitària.

- Incorporar els principis ètics i legals de la professió a la pràctica professional, així com integrar els aspectes socials i comunitaris a la presa de decisions.

En relació amb els aspectes legals, cal destacar-ne alguns:

- La denúncia de mala praxi o maltractament a les persones usuàries.
- La realització correcta de les accions que s'han de dur a terme, molt especialment aquelles que puguin ocasionar danys greus a les persones usuàries, sigui per imperícia o per negligència.

- La salvaguarda de la confidencialitat de la informació que l'estudiant utilitza en el transcurs de les pràctiques clíniques és un aspecte que adquireix màxima rellevància. En aquest sentit, es recorda que, abans d'anar a pràctiques, els estudiants han d'haver comprès quins són els seus deures i haver declarat el seu compromís en la defensa dels drets de les persones usuàries.

És d'especial interès que la informació només s'empri en l'entorn de les pràctiques o tutories, i en cap cas no se n'ha de fer un ús en entorns personals o socials.

Aquest tipus de pràctiques inadequades queden subjectes a les accions que se'n derivin: el suspens de les pràctiques o les accions legals de les persones/institucions que es considerin danyades o perjudicades.

En aquest sentit, tot l'alumnat ha d'haver signat el document de confidencialitat per donar fe del compromís esmentat.

2. Assignació i tutorització de pràctiques clíniques

Les places s'assignaran a l'illa on l'estudiant s'hagi matriculat (Mallorca, Menorca o Eivissa), i aquest pot ser destinat a qualsevol organització o centre de l'illa esmentada. La persona responsable de l'assignatura assignarà les places de manera aleatòria. Excepcionalment, s'obriran places a Eivissa i Menorca o a la península amb l'aprovació prèvia de la comissió de la direcció del centre.

L'alumnat disposarà dels referents següents durant el període de pràctiques clíniques:

Grau d'infermeria

- Persona supervisora de la unitat: és qui haurà de contactar amb l'estudiant el primer dia de pràctiques i el seu referent en cas que sorgeixi alguna incidència.
- Infermer/a clínic/a: és el professional assistencial juntament amb el qual l'estudiant durà a terme les pràctiques, i participa parcialment en l'avaluació.
- Tutor/a de pràctiques (professor/a del Departament d'Infermeria i Fisioteràpia): és qui fa, setmanalment, el seguiment del cas clínic i de l'estudiant al centre.

- Persona responsable de l'assignatura: és la persona de contacte entre el centre i la UIB, responsable de l'assignació de places.

Grau de fisioteràpia

- Persona coordinadora de fisioteràpia: és qui haurà de contactar amb l'estudiant el primer dia de pràctiques i el seu referent en cas que sorgeixi alguna incidència.
- Tutor/a clínic/a del centre: és la persona responsable de l'estudiant durant la seva estada al centre, així com la responsable de l'avaluació.
- Tutor/a de pràctiques (professor/a del Departament d'Infermeria i Fisioteràpia): és qui fa el seguiment de l'estudiant i l'assessora en la realització del cas clínic/protocol.
- Persona responsable de l'assignatura: és el referent a la Universitat i la persona de contacte entre el centre, la facultat i l'estudiant.

3. Normes d'asèpsia i seguretat

Els professionals de la salut i l'alumnat de ciències de la salut, com és el cas de l'alumnat dels graus d'Infermeria i de fisioteràpia, en la pràctica clínica diària, han de tenir en compte una sèrie de normes bàsiques:

3.1. Uniforme i identificació

L'alumnat dels graus d'infermeria i fisioteràpia s'ha d'identificar com a tal. En general, ha d'utilitzar un uniforme blanc, format per pantalons i camisola, calcetins blancs i calcer blanc còmode, que subjecti el peu pel taló (es desaconsella calçar esclops que no disposin de tira de subjecció posterior). L'ús de bata blanca és opcional.

En la butxaca superior de la camisola hi haurà d'haver brodat el logotip i nom de la Facultat Universitària d'Infermeria i Fisioteràpia. Així mateix, s'haurà de disposar d'una tarja identificativa, que haurà de ser sempre visible, facilitada per la Facultat, en la qual constin les dades identificatives de l'estudiant i estudi que cursa.

Hi ha situacions especials en les quals es pot prescindir de l'uniforme tal com s'ha descrit. Són els casos en què els professionals de la unitat o servei en què hi hagi ubicat l'estudiant no utilitzin l'uniforme blanc estàndard. Alguns exemples són les visites domiciliàries, les consultes d'atenció primària, les

unitats d'hospitalització a domicili, les àrees quirúrgiques o les pràctiques en associacions.

3.2. Seguretat i ergonomia

L'estudiant ha de conèixer i aplicar algunes normes per prevenir accidents i per fomentar la seguretat pròpia i la de la persona usuària del sistema de salut.

Per limitar la transmissió d'infeccions, l'alumnat ha de conèixer a fons els procediments per rentar-se les mans. Cal recordar que rentar-se les mans és una de les mesures més importants per al control de la infecció i que la rentada asèptica requereix almenys 30 segons de fricció amb aigua i sabó sota un raig d'aigua i una eixugada exhaustiva amb paper d'un sol ús. Cal recordar que aquesta rentada s'ha de fer abans i després d'atendre cada pacient (encara que s'hagin utilitzat guants), abans i després de menjar, després d'haver anat al servei, després de mocar-se i sempre que les mans s'hagin tacat amb material potencialment infecciosos.

Sempre que l'estudiant presenti lesions cutànies a les mans (talls, ferides, abrasions), les ha de cobrir amb apòsits impermeables abans d'iniciar el dia de pràctiques.

També cal conèixer els procediments d'isolaments, l'ús adequat dels elements de protecció de barrera (guants, màscares, bates o protectors oculars) i el manteniment de l'uniforme net. Altres factors que disminueixen la transmissió d'infeccions són: portar els cabells arreplegats, portar les ungles curtes i sense esmalt, i no portar joies (anells, braçalets i cadenes al coll) ni rellotges. Cal recordar que, a més de ser un reservori de microorganismes, les joies i els rellotges poden lesionar els pacients mentre es manipulen (higienes, mobilitzacions, etc.), especialment gent gran i infants. En aquesta línia, es recomana que les arracades siguin curtes, sense puntes ni arestes.

A més, quan l'alumnat disposi d'unes tisores pròpies, aquestes han de tenir la punta no traumàtica o roma i ha de recordar de portar-les a les butxaques inferiors de la camisola i no a la butxaca superior.

Finalment, igual com qualsevol professional del sistema de salut, cal recordar que l'uniforme és d'ús exclusiu a l'interior del lloc de pràctiques i que no s'ha de portar pel carrer, excepte en el cas dels uniformes especialment dissenyats amb aquesta finalitat, com els dels serveis d'emergències prehospitalàries. L'uniforme només ha de sortir del context assistencial en una bossa tancada per rentar-lo.

Per prevenir les lesions per sobreesforç, es recomana evitar factors de risc agreujants i mantenir-se en un bon estat físic. S'han de manejar les càrregues de manera segura i ergonòmica:

- No aixecar càrregues excessives.
- Utilitzar ajuts mecànics quan sigui necessari.
- Adoptar l'actitud i els gestos adequats, respectant la mecànica corporal i la higiene postural.
- Evitar mantenir-se prolongadament en la mateixa posició.

3.3. Aspectes específics de les pràctiques als laboratoris i aules de pràctiques. Durant la formació al llarg del grau, els estudiants d'infermeria i fisioteràpia fan pràctiques també a les instal·lacions específiques de la seu on es troben matriculats, ja sigui a laboratoris o aules de pràctiques. Tant per motius de seguretat dels estudiants com per raons de cura del material i dels espais de pràctiques, s'hauran de respectar les normes específiques següents:

- Els estudiants han de col·laborar en l'ús responsable de les aules, deixant-les sempre ordenades després d'utilitzar-les.
- Els estudiants han de col·laborar en la cura del material, tant durant l'activitat acadèmica, com als períodes en què l'aula romangui oberta per a pràctica voluntària.
- Per realitzar les pràctiques, l'alumne ha de respectar la normativa d'uniformitat.
- No es permet menjar a les aules de pràctiques.
- Quant a la beguda, només es permet el consum d'ampolles petites d'aigua.
- En el cas de fisioteràpia, per raons d'higiene i cura del material, l'alumne disposarà d'una tovallola de dutxa o platja per col·locar damunt la llitera durant la realització de les pràctiques.

4. Assistència a les pràctiques

Els períodes de pràctiques externes es regeixen pel calendari acadèmic de la UIB, i poden comprendre tots aquells dies marcats com a període lectiu de cada semestre pel calendari acadèmic de la Universitat. De manera excepcional es podran programar pràctiques externes en dies lectius fora d'aquests.

Es gaudirà de les festivitats establertes pel calendari laboral del centre on s'estigui fent el període de pràctiques. L'horari variarà segons el centre de destinació de cada període de pràctiques, i es mantindrà sempre dins de la franja horària de 8 h a 22 h, de dilluns a divendres. De manera excepcional, la Facultat pot autoritzar pràctiques programades fora d'aquest horari.

L'estudiant s'haurà de presentar al servei de destinació a l'hora assenyalada d'inici de pràctiques i haurà de complir les normes d'uniformitat.

Les possibles absències s'han de comunicar anteriorment o durant la jornada a la persona supervisora del servei de destinació i al professor de pràctiques. També s'haurà d'avisar en cas que l'estudiant hagi d'abandonar el centre abans de l'hora de finalització de les pràctiques.

S'hauran de recuperar les faltes d'assistència i de puntualitat per causa justificada. S'entenen per causes justificades:

- Les relacionades amb la salut, de manera justificada i amb certificat mèdic oficial.
- La modificació sobrevinguda i important de les condicions laborals o familiars de l'estudiant.
- Altres causes que presentin caràcter anàlogament excepcional.

En qualsevol altre cas, es valorarà si les absències o els retards poden recuperar-se o són motiu d'invalidació del període de pràctiques.

Aspectes específics del grau d'infermeria

- Els dies de pràctiques, en què les tutories de seguiment es fan fora de l'horari de pràctiques, es podrà compensar l'excés d'hores presencials avançant l'hora de sortida per a aquell dia.

- Canvis de torns:

- Es podran canviar torns de pràctiques amb els companys abans de l'adjudicació definitiva sempre que sigui possible i ho autoritzi el professor responsable de la distribució i la ubicació de l'alumnat.
- Es podran canviar torns entre companys només de manera excepcional i sempre que el professional responsable de la unitat i el professor associat n'hagin estat informats. No es podran canviar torns en aquelles unitats en què hi hagi torns sense adjudicació de places per a estudiants.

5. Recuperació de les pràctiques clíniques

Les pràctiques clíniques són obligatòries en el període establert per a cada assignatura. En els casos en els quals s'hagin de recuperar pràctiques, se seguiran les normes següents:

- La recuperació de les absències i/o els retards es farà amb l'acord previ del professor o de la persona supervisora o de tots dos, i es durà a terme segons el període fixat pel centre, que establirà com s'han de recuperar les hores.
- En els estudis d'Infermeria els períodes destinats a la recuperació són els mesos de juliol i setembre, segons determini el professor.
- En els estudis de Fisioteràpia la recuperació de les absències pot estar limitada per la disponibilitat de centres i tutors de pràctiques durant el període i el calendari lectiu. És obligatòria la sol·licitud al professor responsable de l'assignatura, que tramitarà el cas concret.

6. Situacions especials durant les pràctiques

6.1. Accidents

En el transcurs de les pràctiques clíniques existeix el risc que es produeixi una exposició o accident biològic. Es considera que això ha ocorregut quan existeix contacte, a través d'inoculació percutània, ferida, pell erosionada o mucoses, amb fluids biològics (sang, semen, secrecions vaginals i líquids cefaloraquidi, pleural, sinovial, amniòtic, peritoneal i pericàrdic) i contacte amb líquid barrejat amb sang.

Hi ha un seguit de mesures que s'han de conèixer per prevenir aquest tipus d'exposició. També s'ha de conèixer quin és el procediment que cal dur a terme sobre la marxa en cas que es produeixi un accident d'aquestes característiques.

Aquesta informació està disponible en el document Procediment d'actuació en cas d'accident amb risc de contaminació biològica, que s'adjunta a continuació del punt 6.3. És molt recomanable que l'estudiant llegeixi detingudament aquesta documentació i contacti amb els seus professors de pràctiques clíniques o amb la direcció de la Facultat en cas de dubte.

El document Procediment d'actuació en cas d'accident amb risc de contaminació biològica inclou la informació següent: els passos a seguir en cas d'accident biològic, l'algoritme, el full de declaració d'accidents i el full de consentiment informat per extreure mostra de sang a l'inòcul.

6.2. Malalties agudes o cròniques

En cas que abans de les pràctiques o durant l'inici d'aquestes l'estudiant pateixi una situació de malaltia de forma aguda que no l'impossibiliti totalment per dur-les a terme, en la mesura que sigui possible, s'intentarà adaptar el lloc de pràctiques a la situació temporal. Per a això, caldrà un informe del metge de família en què s'informi de les condicions temporals.

- Si es tracta d'un procés crònic o d'una discapacitat, s'aconsella a l'estudiant que es dirigeixi a l'Oficina d'Atenció a la Persona amb Necessitats Especials perquè, si escau, emeti l'informe de recomanacions per adaptar les pràctiques clíniques a les condicions de l'estudiant. L'adequació del lloc de pràctiques de l'informe esmentat estarà supeditada a la disponibilitat de places i a la garantia de l'adquisició de les competències establertes en el pla d'estudis per a les assignatures de pràctiques clíniques.

6.3. Estudiants embarassades

En cas que abans de començar o durant el període de pràctiques una estudiant comuniqui a la Facultat que està embarassada, el centre informarà a la unitat o centre hospitalari de la situació esmentada. L'estudiant podrà adreçar-se al seu metge de família per a una avaluació individual del risc associat al lloc assignat de pràctiques. En cas que no es disposi d'aquest informe, se seguiran les recomanacions generals que la institució de pràctiques dugui a terme per a les treballadores en estat de gestació.

6.4. Estudiants que hagin rebut tractament amb citostàtics

En el cas dels estudiants que hagin rebut tractament de quimioteràpia en citostàtics es seguiran les recomanacions que el Ministeri de Sanitat, Serveis Socials i Igualtat manté a la guia de prevenció de riscos següent davant l'exposició d'aquests agents.

<http://www.msps.es/ciudadanos/saludAmbLaboral/docs/Agentescitostaticos.pdf>

PROCEDIMENT D'ACTUACIÓ EN CAS D'ACCIDENT I D'ACCIDENT AMB RISC DE

CONTAMINACIÓ BIOLÒGICA

Forma d'actuar en cas que un/a estudiant del grau d'infermeria o de fisioteràpia de la Universitat de les Illes Balears tingui un accident:

1. S'ha d'emplenar l'imprès de declaració d'accidents (annex A) i enviar-lo a la Facultat d'Infermeria i Fisioteràpia (Sra. Dolores Cazorla. Serveis administratius. Ed. Guillem Cifre de Colonya. Campus universitari. Tel. 971 25 95 62, loli.cazorla@uib.es). Aquest imprès l'han de signar l'estudiant, el professor de pràctiques i el supervisor o infermer responsable o fisioterapeuta responsable si es tracta d'un accident del qual es pot derivar un perjudici per a l'estudiant o per a la persona amb qui s'ha produït l'accident o una tercera persona.
2. Si l'accident suposa risc de contaminació amb un fluid biològic (picada, tall, esquixada, etc.), s'ha de considerar una situació urgent i s'ha de seguir l'algorisme indicat a l'annex B.
3. L'estudiant ha d'acudir per ser atès de l'accident als seus dispositius sanitaris habituals (Servei d'Urgències de l'hospital públic de referència) dins les sis primeres hores després de l'accident en cas de risc de contaminació amb un fluid biològic, i els ha de comunicar l'accident i proporcionar la mostra del pacient (inòcul) si ha estat possible obtenir-la; ha de seguir les indicacions que li proporcionin a l'hospital i sol·licitar un informe en el qual constin el tipus d'accident, el tractament iniciat i la situació immunològica de la font de la inoculació. L'estudiant ha de fer arribar aquest informe al seu metge de família perquè en pugui fer el seguiment.
4. És important tenir en compte que l'estudiant no és un treballador del centre on ha sofert l'accident i que, per tant, no ha de ser atès per la mútua empresarial.
5. Si l'accident es produeix en un centre distint del servei d'urgències que atendra l'estudiant, es fa necessària la col·laboració del centre, per poder garantir l'arribada dels resultats o d'una mostra de la font d'inoculació a temps, abans de les dues hores d'haver-se produït l'accident.
6. En cas de ser possible l'obtenció d'una mostra del pacient (inòcul) per fer les proves analítiques, s'ha d'emplenar el registre de consentiment informat del pacient (annex C).

7. En el cas d'Eivissa, l'hospital públic de referència és l'Hospital Can Misses, i en el cas de Menorca, l'Hospital Mateu Orfila.

És convenient recomanar a tots els estudiants dels graus d'infermeria i de fisioteràpia que es vacunin contra l'hepatitis B. Cal incloure aquesta recomanació a la tutoria de matrícula i recordar-la al seminari de preparació de les pràctiques clíniques.

En cap cas els centres no poden facturar als estudiants o a la Facultat d'Infermeria i Fisioteràpia els costos derivats de l'actuació, tant si són privats com si tenen concertats els serveis de prevenció laboral a través d'una mútua, ja que el Servei de Salut de les Illes Balears té transferides les competències per garantir la cobertura d'aquests riscos a la població.

DECLARACIÓ D'ACCIDENTS (ANNEX A)

1. NOM I COGNOMS DE L'ALUMNE ACCIDENTAT
2. CENTRE SANITARI I UNITAT A ON SE HA PRODUÏT L'ACCIDENT
3. DATA I HORA DE L'ACCIDENT
4. TIPUS DE LESIÓ OCASIONADA A CONSEQÜÈNCIA DEL ACCIDENT
5. AGENT O OBJECTE QUE L'HA CAUSADA
6. ACTIVITAT DESENVOLUPADA EN EL MOMENT DE PRODUIR-SE L'ACCIDENT

Signatura de l'alumne,

Signatura del supervisor o infermer
Responsable o fisioterapeuta
Responsable

Nom:

.....

Signatura del professor de pràctiques

Nom:

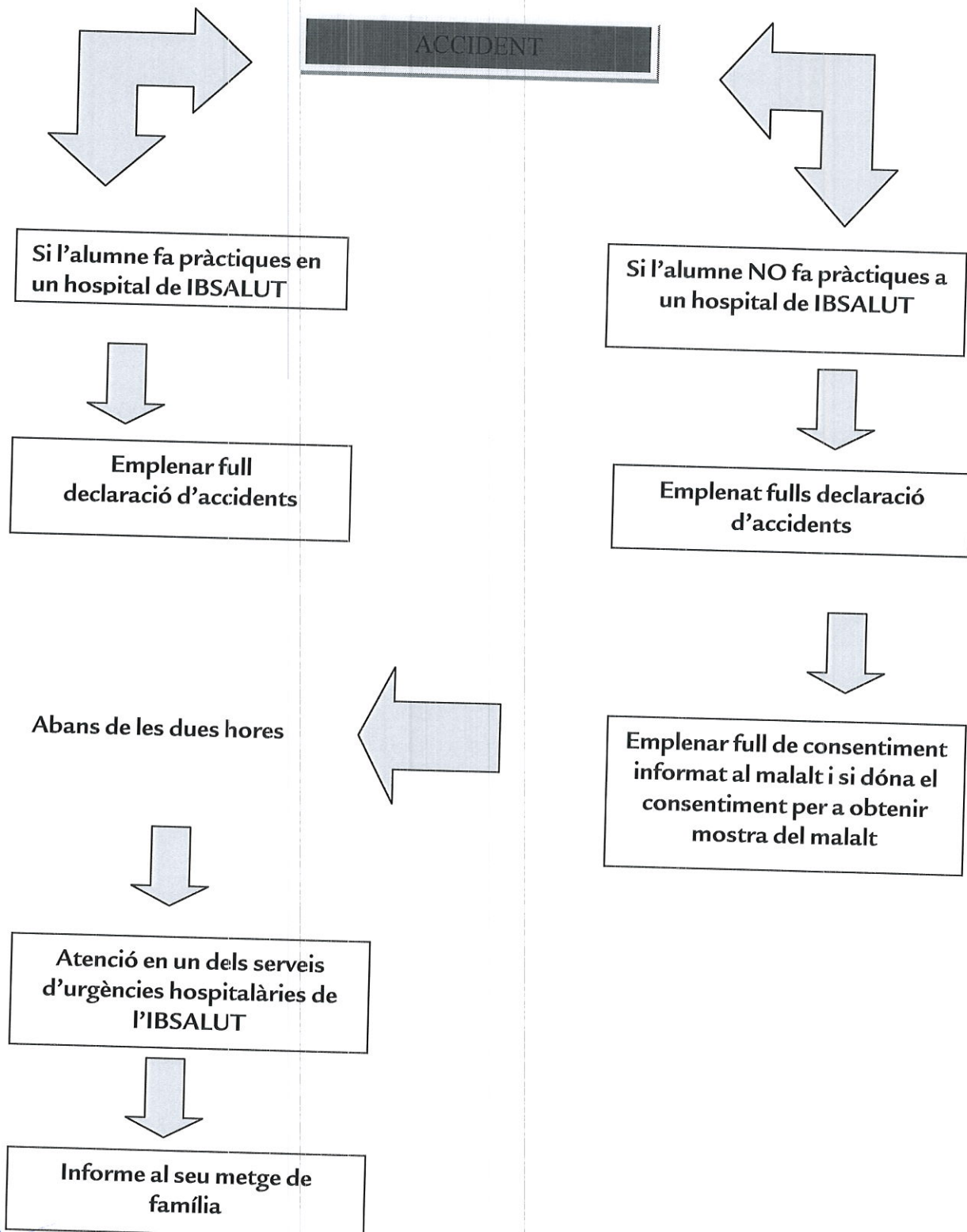
.....

La signatura d'aquest document implica que el professor de pràctiques ha informat l'alumne i que aquest té coneixement de la conveniència de seguir el tractament adequat i el seguiment adient.

El professor de pràctiques farà arribar aquest imprès de forma confidencial al titular de l'assignatura i, aquest, una vegada assabentat, l'enviarà a la secretaria de Direcció de l'Escola d'Infermeria i Fisioteràpia, senyora Dolores Cazorla (tel. 971 259 562, a/e: loli.cazorla@uib.es)

Algoritme en cas d'accident amb risc de contaminació biològica (ANNEX B)

**ANNEX C: FULL CONSENTIMENT INFORMAT PER A L'OBTENCIÓ DE
ANALÍTICA PROTOCOL D'ACCIDENT AMB RISC DE CONTAMINACIÓ
BIOLÒGICA (ANNEX III) enumerar annex segons ordre d'aparició al
document**

Llinatges-----
Nom -----
Núm. HC-----
Núm. cambra-----llet-----

Per a la satisfacció dels drets del pacient, com instrument afavoridor del
correcte ús dels procediments i en compliment de la Llei general de sanitat.
Jo,, com pacient
(o, com el
seu representant), en ple ús de les meves facultats, lliure i voluntàriament,
EXPÒS: Que he estat correctament INFORMAT pel
treballador..... que cal que em facin el procediment
denominat ANALÍTICA PROTOCOL D'ACCIDENT AMB RISC DE
CONTAMINACIÓ BIOLÒGICA

Informació del procediment:

Un alumne de l'Escola ha sofert un accident amb un fluid biològic seu, la qual cosa
podria produir-li una malaltia professional; per la qual cosa li sol·licitem el
consentiment informat per fer-li aquesta analítica específica de les serologies
infeccioses de: VHB (virus hepatitis B), VHC (virus hepatitis), i VIH (virus
immunodeficiència humana).

Aquest procediment li pot produir unes molèsties mínimes:

- En el moment de l'extracció, pot notar una mica de mal
- En el lloc de la punxada pot aparèixer un hematoma o colp blau, que sol
desaparèixer en pocs dies els resultats de l'analítica són confidencials i quedaran
arxivats en la seva HC (Història Clínica)

DON EL MEU CONSENTIMENT per l'extracció de ANALÍTICA PROTOCOL
D'ACCIDENT AMB RISC DE CONTAMINACIÓ BIOLÒGICA i perquè així
consti, sign el present document

**Govern
de les Illes Balears**

Conselleria de Família i Serveis Socials

**Universitat de les
Illes Balears**

Signatura del pacient i núm. DNI.
(O el seu representant legal en cas
d'incapacitat)

Signatura del treballador que
informa i núm. de col·legiat

Palma, a....., d..... de.....

Entenc que aquest consentiment pot ser REVOCAT per mi en qualsevol
moment abans de la realització
del procediment

Signatura del pacient i DNI
(O el seu representant legal en cas
d'incapacitat)

Signatura del treballador que
informa i núm. de col·legiat

Palma, a....., d..... de.....

**Govern
de les Illes Balears**

Conselleria de Família i Serveis Socials

**Universitat de les
Illes Balears**

ANNEX 2

CLÀUSULA DE CONFIDENCIALITAT I DE PROTECCIÓ DE DADES DE CARÀCTER PERSONAL

L'estudiant atorga el consentiment perquè la UIB cedeixi les seves dades a l'empresa o institució [o ESPECIFICAR-NE EL NOM*] que l'acull per a la finalitat que preveu el conveni de pràctiques, consentiment que pot revocar en qualsevol moment. La UIB és la responsable del tractament de les dades i com a tal garanteix els drets d'accés, rectificació, cancel·lació i oposició quant a les dades facilitades. Tant la UIB com l'empresa o institució [o ESPECIFICAR-NE EL NOM*] que acull l'estudiant es comprometen a respectar la confidencialitat de les dades i a utilitzar-les d'acord amb la finalitat esmentada.

Signat: [.....]

L'estudiant,

ANNEX 3

COMPROMÍS DE CONFIDENCIALITAT

Els estudiants dels graus d'infermeria i de fisioteràpia, durant el seu aprenentatge pràctic, tenen accés a informació referent tant a la situació clínica com personal i social, dels usuaris i del seu entorn.

Atesa aquesta situació, l'estudiant, mitjançant la signatura d'aquest document, ratifica per escrit el seu compromís de mantenir el secret professional i respectar en cada moment la dignitat de la persona quan s'accedeixi a les seves dades personals. Aquest compromís es basa en el respecte a la intimitat dels usuaris del sistema de salut i en la confidencialitat de la informació obtinguda.

Signat: [.....]

L'estudiant,